

„Navlékání korálek dovedností a poznání“

Školní vzdělávací program školní družiny a školního klubu

Mgr. Iveta Kurdzielová
ředitelka školy

Pavlína Víchová
vedoucí vychovatelka ŠD a ŠK

Úvod

Školní družina a školní klub (dále ŠD a ŠK) jsou zřízeny podle zákona č. 561/2004 Sb., „o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání“, (školský zákon), v platném znění a vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., „o zájmovém vzdělávání“, v platném znění.

ŠK realizuje svoji činnost v době školního vyučování, může i o prázdninách.

ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování a o školních prázdninách (ředitel školy projedná uzavření ŠD se zřizovatelem, v případě uzavření budou zákonní zástupci informováni).

Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. ŠD a ŠK umožňuje žákům i přípravu na vyučování.

ŠD je určena především pro žáky 1. stupně. ŠK pro žáky 2. stupně, účastníkem může být i žák

1. stupně, pokud není přijat k pravidelné docházce ve ŠD.

Žáci jsou rozděleni do oddělení a počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových kroužků nebo domů. Tuto mobilitu zohledňujeme na začátku školního roku při sestavování provozu jednotlivých oddělení. Žáci z oddělení s kratším provozem jsou převedeni do oddělení s provozem do 17, 00 hod.

Kapacita:

ŠD 215 žáků

ŠK 25 žáků

Počet vychovatelek: 9

Telefon: 487 714 823; 724 368 811

E – mail: pvichova@zs-spicak.cz

Webové stránky: www.zs-spicak.cz

1. Podmínky pro práci ŠD a ŠK

ŠD a ŠK zabezpečuje žákům náplň volného času v době před vyučováním, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou.

Časové rozvržení a uspořádání činnosti ŠD a ŠK se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální rozvoj dítěte. Vychovatelky působí na žáky v době převážně po vyučování. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu a aktivního odpočinku jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům snažíme přizpůsobit režim dne ve školní družině a klubu.

Materiální podmínky

ŠD i ŠK mají k dispozici samostatné herny. Všechna oddělení jsou vybavena nábytkem, pomůckami na všechny zájmové činnosti. V každém oddělení je místnost z části pokryta kobercem, kterého žáci využívají ke hře se stavebnicemi, při povídání v kruhu, při odpočinkových činnostech apod. Pro zájmové a tvořivé činnosti jsou v místnostech stoly se židličkami. Hygienické zázemí je na každém patře.

Pro zájmové činnosti se snažíme využívat další prostory v budově školy: velkou a malou tělocvičnu, cvičnou kuchyňku, školní divadélko a keramickou dílnu.

Pro aktivity venku máme k dispozici školní sportovní areál včetně zahrady. Žáci užívají sportovní náčiní – míče, švihadla, skákové gumy, pátky na stolní tenis, koloběžky a pomůcky na tvořivé hry na písku. Tyto pomůcky máme uloženy v kabinetě pomůcek.

Pro herní a odpočinkovou činnost si mohou žáci vybrat různé stavebnice, stolní hry, hračky.

Vše je uloženo tak, aby si mohly děti samy hry půjčovat a také je sami uklízet.

Pro poslechové a vzdělávací činnosti používáme audio techniku i audiovizuální techniku.

V jedné herně je umístěna interaktivní tabule a PC.

Oděv a obuv si žáci ukládají na věšáky v 1. patře, a do šaten v přízemí budovy.

Ekonomické podmínky

Úhrada neinvestičních nákladů žáka ve ŠD a ŠK je ošetřena vnitřní směrnicí školy. Spotřební materiál, hry a ostatní pomůcky jsou hrazeny z neinvestičních nákladů. Prostředky na mzdy vychovatelek sleduje dle stavu žáků ředitelka školy, poskytuje je krajský úřad.

Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují odborně kvalifikované vychovatelky. Specializují se na různé aktivity: výtvarnou, keramickou, sportovní, pracovní.

Vychovatelky se průběžně vzdělávají, důraz je kladen na samostudium a sdílení a předávání zkušeností, informací apod.

Možná rizika, která ovlivňují výchovnou činnost:

- časová rozdílnost nástupu žáků do ŠD po vyučování
- střídání přítomnosti žáků na činnost
- přechody po budově
- časový prostor na činnost
- zapomnětlivost žáků – hledání oděvů, pomůcek
- školní kroužky
- zdravotní potíže žáků

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž se vzdělávání v ŠD a ŠK uskutečňuje

Školní družina a klub zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků při zájmových činnostech a akcích. Vychovatelky poskytují žákům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Poučují je o bezpečnosti ve družině a klubu, jídelně, areálu školy. Dále jsou poučeni na výletech, akcích mimo školu apod.

Formy vzdělávání ve ŠD, ŠK

pravidelná denní docházka (přihlášení k zájmovému vzdělávání nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců),

pravidelná docházka (přihlášení k zájmovému vzdělávání v rozsahu nejméně jedenkrát za 2 týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, které není pravidelnou denní docházkou),

nepravidelná a příležitostná docházka (přihlášení k zájmovému vzdělávání v jiném rozsahu, než je uvedeno pod písmeny v předchozím).

2. Režim dne

Režim dne je stejný pro všechna oddělení. Je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků. Také umožňuje organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace ve ŠD, ŠK.

Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený.

Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě, které probíhají formou individuální, skupinové činnosti. Využívají i způsob práce ve dvojicích.

Pobýváme co nejdelší čas venku, kde dáváme žákům především volnost. V útvarech chodíme pouze v nutných případech.

Provoz družiny a klubu

V pracovním týdnu od 6,00 do 17,00 hodin. V době vedlejších prázdnin je provoz zajištěn podle potřeby zákonných zástupců, nebo podle plánovaných akcí na základě rozhodnutí ředitelky školy.

V ranní družině jsou zařazovány klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření, které probíhají spíše individuální formou. Žáci mohou docházet do ranní družiny průběžně do 7,30 hodin.

Po vyučování žáci využívají spíše spontánní individuální či skupinové aktivity. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření. Činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci se snažíme provádět venku nebo v tělocvičně. Pokud mají žáci delší nebo odpolední vyučování, zařazujeme pouze činnosti odpočinkové a rekreační.

Skladba denních činností

- po ukončení vyučování – hygiena, oběd ve školní jídelně
- odpočinkové činnosti jsou klidové aktivity zaměřené na odstranění únavy a regeneraci duševních fyzických sil, žáci volí sami optimální polohu
- zájmové činnosti umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností, dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení, činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně nebo spontánně
- rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, zařazujeme do nich náročnější pohybové, sportovní, turistické nebo manuální prvky
- svačinu a pitný režim si žáci zajišťují sami
- příprava na vyučování je realizována formou didaktických a stolních her, činnostmi s knihami, časopisy apod.

Pobyt žáků ve ŠD a ŠK provází řada režimových momentů – přechody, převlékání,

sebeobslužné činnosti. Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

3. Cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve ŠD a ŠK naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. ŠD a ŠK umožňuje odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.

Cíle vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst. 2 Školského zákona, navazují na cíle, stanovené vlastním ŠVP

- rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života
- získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání
- pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého
- poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví

4. Klíčové kompetence – integrované vzdělávací cíle

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou zapracovány do všech činností, vedoucích k rozvíjení všech kompetencí, vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi.

Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny:

1. Kompetence k učení

Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané vědomosti dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

2. Kompetence k řešení problémů

Žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problémů, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé cesty řešení problémů, ověřuje prakticky správné řešení problémů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, pracuje s chybou, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám – je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí, je trpělivý, iniciativní a podnikavý. Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

3. Komunikativní kompetence

Žák ovládá verbální i neverbální prvky komunikace, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit problémy, dokáže vyjádřit své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Umí se v něm vyjádřit i písemně. Nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší

naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky, z překládaných informací si vybírá. Komunikuje kultivovaně.

4. Sociální a interpersonální kompetence

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ve skupině spolupracuje, dokáže neprosadit i pořídit – přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své chování tak, aby dosáhl pocitu uspokojení a sebeúcty.

5. Občanské kompetence

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se zodpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní a společenské). Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny. Chápe, že rozvoj a udržení těchto hodnot, jejichž význam se z pohledu jedince i generací může měnit, je podmíněn také ekonomickou situací a posilován či oslabován jedinci, kteří tyto hodnoty zpětně ovlivňují. Váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

6. Kompetence k trávení volného času

Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

- příležitostnou výchovou – přednášky, besedy, veřejná vystoupení, výstavy, výlety, návštěvy filmového a divadelního představení
- pravidelnou výchovou – odpočinková, rekreační a zájmová činnost, příprava na vyučování formou didaktických her, zájmové kroužky
- osvětovou činností – poskytování informací pro žáky v oblasti prevence rizikového chování, k různým oblastem zájmové činnosti
- individuální prací – vytvoření podmínek pro rozvoj nadání dětí
- využitím otevřené nabídky spontánních činností – neorganizovaná aktivita – volné hry v odděleních, na hřišti

5. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných

Pro tyto žáky bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění / nadání při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná individuální pozornost. Budeme jim nabízet další

doplňkové aktivity a aktivně podporovat v jejich individuálních zájmech. K rozvoji nadaných žáků lze uskutečňovat rozšířenou zájmovou činnost.

6. Obsah školního vzdělávacího programu ŠD a ŠK

Obsah výchovně vzdělávací činnosti je zpracován jako nabídka činností, z kterých si

vychovatelky vybírají podněty pro vlastní realizační plány, kterými plní hlavní cíle vycházející z kompetencí. Práci volně přizpůsobují v rámci svých oddělení konkrétním žákům a upravují ji v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s jejich aktuálními zájmy. Využívají všechny výchovy – výtvarnou, pracovní technickou, sportovní, estetickou, sportovní, samoobslužnou, přírodovědnou, zdravotní, dopravní, dramatickou, hudební, rekreační, přípravu na vyučování.

Oblast, kterou navazuje ŠVP ŠD a ŠK na ŠVP ZV pro 1. stupeň:

Člověk a jeho svět (dělí se do pěti tematických okruhů)

- *Místo, kde žijeme* – zahrnuje poznávání nejbližšího okolí, organizaci života v rodině, ve škole, společnosti. Patří sem vycházky do okolí školy (hlavně pro prvňáky), poznávání různých objektů (knihovna, obecní úřad, městská policie, orientace prostoru a času), beseda o našem městě, stavíme naše město z kostek
- *Náš domov* – vyprávíme si o životě naší rodiny, kreslíme, jak trávíme volný čas, co, kdo v rodině dělá
- *Škola* – procházíme a orientujeme se ve škole, dozvídáme se, kdo tu pracuje, vaříme ve školní kuchyňce, zdobíme herny, vymýšlíme logo ŠK
- *Cestě do školy a domů* – učíme se dopravní značky, soutěžíme v jízdě zručnosti
- *Kdo co dělá* – povídáme si, co dělají policisté, hasiči, prodavači, lékaři, ...

□ *Podnikáme:*

☞ exkurze

- ☞ besedujeme o knihách
- ☞ navštívíme místní muzeum
- ☞ navštěvujeme historická místa
- ☞ ilustrujeme přečtené pohádky
- ☞ pořádáme dětský karneval
- ☞ besedujeme o lidových zvycích, tradicích
- ☞ o noci čarodějnic spíme ve škole

Lidé kolem nás

Okruh zahrnuje osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemné úcty, komunikaci slovní i mimoslovní, dodržování pravidel stolování, předcházení vztahových konfliktů a šikany. Do toho to kruhu zařazujeme prvky mediální výchovy.

- *Rodina* – mluvíme o tom, jak se chováme k rodičům, povídáme si o našich prarodičích, pokoušíme se sestavit rodokmen
- *Lidé kolem nás* – povídáme si o kamarádech, povídáme si o dobrých vlastnostech lidí, uvědomujeme si, v čem jsou znevýhodnění někteří lidé, blahopřejeme spolužákovi k svátku

□ *Umím se slušně chovat* – besedujeme o slovech, prosím, omlouvám se, nezapomínáme na svátky v roce, upozorňujeme na nevhodné chování, seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřejných prostorech, správně stolujeme, dodržujeme pravidla správného stolování

Lidé a čas

Zahrnuje budování správného denního režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit), aktivní odpočinek

□ *Náš denní režim* – vyprávíme si o zásadách denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu mluvíme o možnostech využít správně čas, plánujeme režim běžného dne, besedujeme o tom, co může člověk v jednotlivých věkových obdobích zažít, mluvíme o domácnosti dříve a dnes, besedujeme, co se nosilo dříve, sledujeme rozdíl mezi novostavbami a starými domy besedujeme, jak se žilo na hradech a zámcích

Rozmanitost přírody

Vycházky pobytu přírodě, pozorování změn, určování, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody.

□ *Příroda kolem nás* - na vycházkách pozorujeme přírodu, rostliny a živočichy, kreslíme strom v různém ročním období, využíváme listy a plody stromu pro koláže, upevňujeme pravidla chování, sbíráme plody a vyrábíme z nich, obtiskujeme listy - využíváme je pro výtvarnou výchovu, učíme se poznávat ptáky dle vzhledu, pečujeme o květiny, hezké životní prostředí, hrajeme pexesa a kvarteta s náměty živočichů, malujeme na kameny, vyprávíme si o domácích zvířatech a jakou péči potřebují, navštěvujeme zoo a poznáváme exotická zvířata, poznáváme, kteří živočichové žijí v našem okolí, besedujeme o ročních obdobích, sledujeme, změny v přírodě, na vycházkách pozorujeme změny v a malujeme je, poznáváme ovoce a zeleninu, povídáme si o zvířatech v zimním období, povídáme si o jaru, malujeme první jarní květiny, vyrábíme koláže k jednotlivým ročním obdobím, hovoříme o pranostikách a porovnáváme je s aktuálním počasím, pomáháme při úklidu svého okolí, besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo pomáhá životnímu prostředí, kreslíme, co do lesa nepatří, vyprávíme si o nebezpečí ohně, navrhujeme, jak chránit životní prostředí, tvoříme výrobky z přírodnin, poznáváme léčivé rostliny

Člověk a jeho zdraví

Poznávání sama sebe, poučení a péče o zdraví a nemocích, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění besedy na toto téma v rámci prevence.

□ *Poznáváme své tělo* – hrajeme hry, pracujeme s encyklopedií O lidském těle, vyprávíme si o zdravém životním stylu, plníme čas odpočinku a relaxace, oblékáme se podle ročního období podporujeme denní hygienu, čistotu oděvu, povídáme si o významu osobní hygieny, ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, seznamujeme se s méně zdravými potravinami, připravíme si zdravou svačinku v kuchyňce, zajímáme se o zdravotní prevenci, povídáme si o předcházení úrazů, procvičujeme si své tělo, povídáme si o péči o chrup, na výletech si uvědomujeme možná nebezpečí, učíme se zásadám první pomoci, zařazujeme aktivity na prevenci SPU

7. Roční plán aktivit ŠD a ŠK

podle školského zákona – OBSAH A ČASOVÝ PLÁN

Září: adaptace ve školní družině, klubu

- ☐ tematické vycházky do okolí školy
- ☐ vytváření kolektivu pomocí her a vzájemné komunikace
- ☐ seznámení s pravidly ŠD a ŠK
- ☐ nácvik stolování
- ☐ nabídka kroužků
- ☐ akce (PD Den české státnosti)

Říjen: podzim

- ☐ osvojování pravidel správného chování
- ☐ sledování změn v přírodě
- ☐ práce s přírodninami
- ☐ upevňujeme vztahy v kolektivu
- ☐ akce (štrúdlování, Den stromů, Halloween, PD Den vzniku samostatného československého státu)

Listopad: rodina

- ☐ rodina a domov
- ☐ akce (dílničky s rodiči, Dušičky, sv. Martin, PD Den boje za svobodu a demokracii)

Prosinec: advent a vánoční čas

- ☐ zimní příroda
- ☐ zimní sporty
- ☐ zvyky a obyčeje
- ☐ akce (Mikulášská nadílka, vánoční dílničky s rodiči, školní jarmark, návštěva CTT, spaní ve škole)

Leden: zimní radovánky a zdravý životní styl

- ☐ pomáháme lesní zvěři
- ☐ sněhové hrátky
- ☐ zdravověda, správná výživa
- ☐ akce (Tři králové, krmení zvířátek)

Únor: Masopust

- ☐ výroba masek
- ☐ zájezd do divadla v Praze

Březen: příchod jara, kniha

- příprava na Velikonoce
- měsíc knihy
- jarní tvoření
- akce (návštěva knihovny, jarní stezka, návštěva CTT)

Duben: jaro, měsíc bezpečnosti

- zvyky a tradice
- Den Země
- třídíme odpad
- akce (pálení čarodějnice, PD Den Země, zahradní stezka s rodiči, jarní úklid v okolí školy)

Květen: dopravní výchova, první pomoc

- Den matek
- besedy s Policií ČR
- Akce (návštěva dopravního hřiště, PD bezpečně na silnici)

Červen: těšíme se na prázdniny

- pobyt v přírodě
- sportovní hry
- vyhodnocení roku
- akce (Pohádkový les, spaní ve škole, výlety do okolí)

8. Specifikace zájmové činnosti

Turisticko-přírodovědná

Výchovně vzdělávací cíl

- naučit základním znalostem o přírodě, ekologii, turistice, dopravním znalostem, základům zdravotvědy
- upevňování pravidel na komunikacích
- výchova k samoobslužnosti, samostatnosti
- prevence úrazů
- utváření kladného vztahu k přírodě a životnímu prostředí

Obsah činnosti

- pohybová – turistika, hry v přírodě, výlety, závoděna koloběžkách nebo kolech

- vlastivědná – návštěvy památek, muzeí, turistických cílů, přírody
- ekologická – ekologické vycházky, třídění odpadu a jeho další využití
- vzdělávací – získání znalostí, dovedností, návyků, hry, testy, dopravní hřiště, knihovna, turistické a přírodovědné dovednosti a znalosti

Očekávané výstupy

- žák zvládne znalost základních přírodních jevů
- žák zvládne práci s mapou, buzolou, encyklopedií
- žák se dokáže pohybovat po komunikacích
- žák umí třídit odpad
- žák se umí orientovat v přírodě
- žák dokáže ošetřit malá zranění

Metody práce

- vysvětlování, pozorování, předvádění, instruktáž
- hry, pokusy, samostatné i kolektivní práce

Klíčové kompetence

Žák rozvíjí kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální a interpersonální, pracovní a občanské, kompetence k trávení volného času

- vyhledává informace a umí je využít v praxi, zkouší experimentovat, umí samostatně pracovat
- všímá si problémů ve svém okolí a snaží je řešit různými způsoby, započatou činnost dokončí, využívá získané vědomosti, přemýšlí o příčinách problémů
- komunikuje s dospělými i s vrstevníky, zvládá slovní i písemnou komunikaci, využívá informační i komunikační prostředky, dokáže vyjádřit vlastní názor
- aktivně spolupracuje se skupinou, podílí se na příjemné atmosféře v kolektivu, respektuje daná pravidla, chová se zodpovědně, dbá na své zdraví i ostatních, chrání přírodu, podílí se na kvalitě životního prostředí, pomáhá ostatním dle svých možností a schopností

Pracovně technická

Výchovně vzdělávací cíl

- umožnit rozvíjení citu pro materiál
- rozvíjet schopnosti a dovednosti
- podporovat tvořivost, fantazii, představivost
- vést ke kladnému vztahu k práci
- naučit drobným řemeslným dovednostem

Obsah činnosti

prostorové vytváření práce s modelínou, moduritem, výrobky z přírodního materiálu, zhotovení figurek ze slámy, sestavování modelů z konstruktivních stavebnic, montážní

a demontážní práce z polytechnických stavebnic, drobné opravy her, výroba loutek a maňásků, výrobky z krabic, tvrdé lepenky

□ práce s papírem – prostřihování, lepení, vytrhávání, skládání (leporela, origami, spojování, proplétání, papírové modely, pásové vystřihovánky)

□ jednoduchá grafika – bramborová tiskátka, batikování, koláže, ornamenty

□ výroba dárků, ozdob

□ práce s měkkým materiálem – látka, kůže, vlna, provázek, vata, filc, kanava, učít se jednoduchým stehům, splétání vlny (copánky, bambule, střapce), obšívání kůže, koláže z provázků, podložky, kombinované techniky z textilu a přírodního materiálu

Očekávané výstupy

□ žák umí správně zacházet s určitým materiálem

□ žák zvládne práci se základními pomůckami (nůžky, lepidlo, špejle, přírodní a textilní materiál)

□ žák umí základní postupy při modelování, vyšívání, stříhání

□ žák zvládá jednoduché konstruktivní práce

□ žák umí vybrat správný materiál

Metody práce

□ slovní instruktáž, využití předlohy, pozorování, předvádění, vysvětlování

□ individuální přístup, hra

Klíčové kompetence

Žák získává kompetence k učení, k řešení problémů, sociální a interpersonální kompetence, kompetence k trávení volného času.

□ žák si všímá souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje, nebojí se experimentovat, nabývá vědomostí, uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

□ učí se chápat, přemýšlet, řešit situace, nevyhýbá se problémům, dokončí započatou práci

□ přistupuje k práci zodpovědně, rozhoduje se samostatně, spolupracuje s ostatními a respektuje je

□ účelně tráví volný čas smysluplnou činností

Výtvarná

Výchovně vzdělávací cíl

□ naučit se základním znalostem práce s různými výtvarnými potřebami

□ naučit se rozeznávat a používat různé výtvarné techniky

□ rozvíjet cit, fantazii, představivost, tvořivost

□ rozvíjet kladný vztah k výtvarnému umění a k uměleckým dílům

Obsah činnosti

□ kresba – zahrnuje kresbu tužkou, uhlem, tuší, pastelkou, pastelem

- malba – temperou, vodovkami
- jednoduchá grafika – tiskátka z ovoce a přírodnin, tiskání prstovými barvami
- práce s papírem – jednoduché koláže

Očekávané výstupy

- žák zvládne základní techniky kresby a malby
- žák si osvojí správné používání pomůcek a náčiní
- žák umí míchat barvy
- žák chápe princip jednoduchých technik grafiky

Metody práce

- vysvětlování, napodobování, předvádění a instruktáž
- samostatná i kolektivní práce
- rozhovor, výtvarný experiment, hra

Klíčové kompetence

Žák získává kompetence k učení, k řešení problémů, sociální a interpersonální kompetence, občanské, kompetence k trávení volného času.

- žák započatou práci dokončí, umí kriticky zhodnotit své výtvary, samostatně pozoruje a experimentuje, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích
- naučí se samostatně a tvořivě přemýšlet, je individuální a podnikavý
- žák se podílí na příjemné atmosféře v kolektivu, dokáže spolupracovat s ostatními, učí se hodnotit, vytváří si představu o sobě samém
- žák posiluje a rozvíjí kulturní citění, získává pozitivní vztah k umění a uměleckým dílům rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času, posiluje si schopnost vybrat si zájmovou činnost podle svých představ, rozvíjí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech, umí odmítnout nevhodné nabídky trávení volného času

Sportovní

Výchovně vzdělávací cíl

- naučit se základním pohybovým schopnostem
- osvojení si cvičení s náčiním a na nářadí
- naučit se koordinaci pohybu
- zvládnutí her v kolektivu a jejich pravidel
- podpořit kladný vztah ke sportu a k pohybu

Obsah činnosti

- cvičení s náčiním – cvičení s míči, švihadly, obručkami
- cvičení na nářadí – žíněnky, trampolína, švédská bedna, šplh na tyči a laně, přeskoky přes kozu, cvičení na lavičkách
- základy aerobiku – rytmické cvičení podle hudby
- kolektivní hry – vybíjená, hokej, fotbal, základy košíkové

- závodivé hry – v družstvech, individuální
- sporty na školním hřišti – skok do dálky, běh na krátkou a dlouhou trať, hod kriketovým míčkem, stolní tenis

Očekávané výstupy

- žák zvládá používání sportovního náčiní
- žák umí cvičit na různých náradích
- žák umí pravidla kolektivních her
- žák zvládá koordinaci pohybu

Metody práce

- vysvětlování, předvádění, instruktáž
- individuální opakování

Klíčové kompetence

Žák rozvíjí kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální, občanské a kompetence k trávení volného času

- žák se učí spontánně a vědomě, samostatně pozoruje, umí kriticky zhodnotit svoje výkony
- chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli, rozlišuje chybná a správná řešení, je flexibilní, započatou činnost dokončuje, je houževnatý
- žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, umí vyjádřit svůj názor, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí,
- žák se učí plánovat, řídit a hodnotit, k úkolům přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na příjemné atmosféře v týmu, dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární
- žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, dbá na osobní zdraví i druhých
- žák umí účelně trávit volný čas, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech

Vaření

Výchovně vzdělávací cíl

- utváření a rozvíjení základních zručností
- vytváření pracovních dovedností a návyků
- dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci v kuchyni
- ochrana s kuchyňským inventářem, náradím a spotřebiči
- rozvoj fantazie a estetického cítění při přípravě a servírování pokrmů
- orientace v ingrediencích
- dodržování zásad zdravé výživy
- rozvíjení vytrvalosti, kamarádství a kolektivity

Obsah činnosti

- vyhledávání receptů v kuchařce, na internetu a naučit se s nimi pracovat
- příprava pokrmů – bezmasá strava, tradiční české pokrmy, sladké moučníky, zeleninové saláty, nealko nápojů, vánoční a velikonoční menu, menu na oslavu svátků
- zdravá výživa – rozdělení potravin na zdravé a zdraví škodlivé
- sebeobslužné činnosti – stolování
- úklid pracovní plochy – kuchyňských spotřebičů, nástrojů a celé kuchyně

Očekávané výstupy

- žák si umí najít recept k přípravě pokrmu
- žák prakticky zvládá pracovní postupy jednoduchých pokrmů
- žák umí nazvat potraviny, umí rozlišit zdravé a nezdravé
- žák zná zásady správného stolování
- žák zná bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- žák umí po práci uklidit svoje pracoviště
- žák umí sestavit menu k určité příležitosti

Metody práce

- předvádění, vysvětlování, instruktáž
- individuální práce podle metodických postup

práce ve skupinách

Klíčové kompetence

Žák získá kompetence k učení, k řešení problémů, kompetence pracovní, sociální a interpersonální, kompetence k trávení volného času

- dokáže vyhledávat a využívat informace k přípravě menu využívat je v praktickém životě
- dispozic

Hudební

Výchovně vzdělávací cíl

- umět používat svůj hlas správným způsobem
- vytvořit kladný vztah k hudbě
- naučit se citově vnímat hudbu, ale i zvuky kolem sebe
- podpořit rozvoj představivosti a fantazie
- umět používat jednoduché rytmické nástroje
- spojení hudby s jinými uměleckými obory

Obsah činnosti

- zpěv – správné dýchání, artikulace, hlasová hygiena, písničky národní, lidové, umělé country
- poslech – zvuky a jejich rozlišování např. hlasy ptáků, cinkání, zvony, déšť, klapání – hudby různých žánrů
- hra na jednoduché rytmické (melodické) hudební nástroje – ozvučná dřívka, triangel, tamburína, rumba koule, bubínek, xylofon,
- alternativní rytmické nástroje (vařečky, hrnečky, lžíce, chrastítka z kelímků, krabička naplněná čočkou nebo rýží), hra na tělo – tleskání, pleskání, dupání)
- poslech hudby – provázený obrázky, fotografiemi, filmem
- poznávání písní – pomocí rytmu, melodie, obrázků a pantomimy

Očekávané výstupy

- žák si umí (podle individuálních schopností) zazpívat
- žák má vytvořený základní repertoár naučených písní
- žák vnímá citlivěji své okolí, jeho zvuky a hudbu různých žánrů a národů
- žák si rozvíjí národní cítění zpěvem národních a lidových písní
- žák umí písně doprovodit jednoduchými rytmickými nástroji
- žák bude lépe vnímat hudbu i s jinými uměleckými směry (filmová hudba, hudební říkadla a pohádky)

Metody práce

- klasické – poslech
- aktivizující – zpěv, hra na rytmické a melodické nástroje, hra na tělo

Klíčové kompetence

Žák získá kompetence komunikativní, sociální a interpersonální, občanské a k trávení volného času:

- získá základní vědomosti o hudbě a její rozmanitosti
- dokáže sám rozšiřovat svůj repertoár písní a texty melodií
- získává pozitivní vztah k hudbě
- bude používat zpěv jako svou přirozenou lidskou schopnost
- žák se nebude bát doprovodit zpěv rytmicky
- bude mít povědomí o hudbě svého národa
- žáka povede hudba ke sblížení s ostatními vrstevníky, zapojit se do kolektivu

Keramická

Výchovně vzdělávací cíl

- naučit využívat a pracovat s nástroji a pomůckami

naučit základním technickým znalostem a praktickým dovednostem v oboru

- rozvinout cit pro materiál a cit pro využití barev
- rozvinout tvořivost, představivost, fantazii a vkus
- podpořit kladný vztah k výtvarnému umění a řemeslné tvorbě

Obsah činnosti

- modelování z hroudy – práce z volné ruky
- modelování z válečků
- modelování z kuliček □ práce s plátem
- práce s dutým tvarem
- práce s vykrajovátky, šablonami, formami, látkami, přírodninami a dalším plastickým materiálem
- zdobení a povrchová úprava hlíny – glazury, engoby, barvítka, burel

Očekávané výstupy

- žák umí správně používat nástroje a pomůcky
- žák umí správně zpracovat hlínu určenou pro tvoření, umí správným postupem spojovat jednotlivé díly a nezapomíná na začíšťovací a dokončovací práce na výrobku
- žák zvládne vytvořit výrobky z různých technik a pracovních postupů

- ☐ žák dokáže vytvořené výrobky dekorovat plastickým zdobením, dokáže správně používat glazury, engoby, barvítka a burel
- ☐ žák je schopen vytvořit výrobek podle vlastní fantazie

Metody práce

- ☐ vysvětlování, popis, instruktáž, předvádění a pozorování, práce s obrazovým materiálem
- ☐ aktivizující – řešení vzniklých problémů, výtvarný experiment, debata, hra

Klíčové kompetence

Žák získá kompetence k učení, k řešení problémů, občanské kompetence, k trávení volného času a pracovní

- ☐ umí samostatně a tvořivě přemýšlet
- ☐ naučí se základům práce s hlinou, svá poznatky a dovednosti umí tvořivě využít
- ☐ započatou práci dokončí a umí objektivně své výtvary zhodnotit
- ☐ samostatně pozoruje a umí získávat vědomosti z různých zdrojů ☐ v případě obtíží a nezdaru je flexibilní a hledá nová řešení
- ☐ váží si ruční výroby keramiky v řemeslných dílnách a ateliérech
- ☐ dokáže si zorganizovat pracovní prostor a postup práce,
- ☐ respektuje prostor druhých ☐ využívá smysluplně volný čas podle svých dispozic spjatých s životní realitou. Každý účastník aktivit má svou individuální roli a úkol, za který nese zodpovědnost. S ostatními účastníky spolupracuje na dosažení cíle projektu, který je představován určitým konkrétním výstupem, tj. výrobkem, praktickým řešením problému aj. Projekty mají podobu integrovaných témat, využívají mezipředmětových vztahů. Účastníci se učí samostatnému řešení úkolů, vzájemné spolupráci a respektu, odpovědnosti, využívání svých znalostí, práci s různými informačními zdroji a řešení problémů. Účastníci dále rozvíjejí své komunikační dovednosti, rozvíjejí svou tvořivost, aktivitu a fantazii.

Klíčové kompetence

Žák rozvíjí kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální, občanské a kompetence k trávení volného času

- ☐ žák se učí spontánně a vědomě, samostatně pozoruje, umí kriticky zhodnotit svoje výkony
- ☐ chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli, rozlišuje chybná a správná řešení, je flexibilní, započatou činnost dokončuje, je houževnatý
- ☐ žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, umí vyjádřit svůj názor, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí,

žák se učí plánovat, řídit a hodnotit, k úkolům přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na příjemné atmosféře v týmu, dokáže se prosadit i podřídít, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární

- žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, dbá na osobní zdraví i druhých
- žák umí účelně trávit volný čas, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech

Projektová

ŠD a ŠK využívají zapojení školy do projektových aktivit v rámci OP VVV (šablony do škol). V rámci projektů je kladen důraz na rozvoj osobnosti dětí včetně dětí se specifickými vzdělávacími potřebami.

Obsah činnosti

- klub zábavné logiky a deskových her
- projektové dny

Cíle vzdělávání

Aktivity mají volnočasovou formu a vedou k rozvoji klíčových kompetencí účastníků. Takto získané znalosti, dovednosti a kompetence se také promítají i do povinné složky vzdělávání žáka, vede k rozvoji logického (ale i infromatického) a strategického myšlení účastníků.

Jazykové činnosti jsou zaměřeny na rozvoj komunikačních schopností v cizím jazyce.

Realizace činností v jakékoliv variantě jsou zaměřeny na rozvoj kompetencí pedagoga ve vzdělávání, vedení heterogenní skupiny účastníků, podporu rovnosti přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a využití potenciálu každého účastníka, prevenci rizikového chování, týmovou spolupráci účastníků.

Dalším cílem je důraz na aktivizační metody vzdělávání, zahrnutí metod kooperativního učení, vedení k samostatnosti, rozvoj kritického myšlení, kreativních metod vzdělávání, důraz na praktickou využitelnost poznatků, důraz na mezipředmětovou spolupráci.

Projektové aktivity jsou chápány jako komplexní pracovní úkol, při němž účastníci samostatně řeší určitý problém (problémový úkol, problémovou situaci). Pomocí této vzdělávací metody jsou účastníci vedeni k samostatnému řešení úkolů či problémů spjatých s životní realitou. Každý účastník aktivit má svou individuální roli a úkol, za který nese zodpovědnost. S ostatními účastníky spolupracuje na dosažení cíle projektu, který je představován určitým konkrétním výstupem, tj. výrobkem, praktickým řešením problému aj. Projekty mají podobu integrovaných témat, využívají mezipředmětových vztahů. Účastníci se učí samostatnému řešení úkolů, vzájemné spolupráci a respektu, odpovědnosti, využívání svých znalostí, práci s různými informačními zdroji a řešení problémů. Účastníci dále rozvíjejí své komunikační dovednosti, rozvíjejí svou tvořivost, aktivitu a fantazii.

9. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání

O přijetí účastníka k činnosti družiny rozhoduje ředitelka školy, na základě písemné přihlášky; její součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

K docházce do ŠD musí zákonní zástupci přihlásit své dítě v první den školního vyučování, nejpozději však třetí pracovní den měsíce září. Na pozdější přihlášky se bude brán zřetel v případě volných míst.

Kritéria pro individuální posuzování žádostí o přijetí do ŠD jsou seřazena sestupně dle důležitosti a jsou následující:

Činnost družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy přihlášené k pravidelné denní docházce.

a/ přípravný ročník, 1. a 2. ročník

b/ starší sourozenec ve 3. – 5. ročníku, žáka podle bodu a)

c/ otec/matka samoživitel/ka, péče prarodičů, neúplná rodina

d/ hmotná nouze (dle právních předpisů)

e/ ostatní žáci 1. st. (3. – 5. roč.) prav. denní docházku, věk žáka, mladší sourozenec, los

Kritérium pro přijetí do ŠK: je přednostně pro žáky 2. st., pro žáky s pravidelnou denní docházkou.

Odhlášení probíhá na základě písemného sdělení zákonných zástupců. Ředitel školy může žáka vyloučit za neplacení poplatků, popř. za závažné porušení Školního řádu a Vnitřního řádu ŠD, ŠK po předchozím upozornění.

10. Závěrečná a zrušující ustanovení

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2019

Školní vzdělávací program ŠD a ŠK byl projednán Školskou radou dne 1. 10. 2019.

Zrušující ustanovení: zrušuje se předchozí Školní vzdělávací program ŠD a ŠK platný od 1.

9. 2011.

Aktualizace k 30. 8. 2024

V České Lípě dne 30. 8. 2024

Mgr. Iveta Kurdzielová, ředitelka školy